

نفت ارزان روسیه باعث افزایش تقاضا در آسیا و آفریقا شد

از زمانی که مسکو پس از حمله نظامی به اوکراین در فوریه سال ۲۰۲۲، با تحریم‌های اروپا در زمینه فروش محصولات انرژی مواجه شد، آسیا و آفریقا به عنوان مقصدهای اصلی صادرات نفت روسیه، جایگزین این مشتری قدیمی شده‌اند.

به گزارش آران نیوز به نقل از زمانی که مسکو پس از حمله نظامی به اوکراین در فوریه سال ۲۰۲۲، با تحریم‌های اروپا در زمینه فروش محصولات انرژی مواجه شد، آسیا و آفریقا به عنوان مقصدهای اصلی صادرات نفت روسیه، جایگزین این مشتری قدیمی شده‌اند. به گزارش ایسنا، پیش از تحریم‌ها در اواسط سال ۲۰۲۲، اروپا مقصد بیش از ۶۰ درصد از صادرات نفت روسیه بود که از طریق خط لوله به قطب‌های مصرف عمده اروپا، به قیمت ارزان عرضه می‌شد و جریان درآمدی سودآوری را برای مسکو فراهم می‌کرد. اما برای جبران بازار از دست رفته اروپا، صادرکنندگان روسی مجبور شدند از سال ۲۰۲۲، قیمت فروش نفت را کاهش دهند تا تجارت خود را به بازارهای دورتری توسعه دهند و حجم بی‌سابقه نفت را که سابق بر این از طریق خط لوله ارسال می‌شد، با استفاده از نفتکش‌ها صادر کنند. طبق داده‌های شرکت مالی LSEG، نفت اورال که گرید نفتی صادراتی اصلی روسیه است، از اواسط سال ۲۰۲۲، با تخفیف بیش از ۲۰ دلار در هر بشکه نسبت به نفت برنت که قیمت مبنای معاملات نقدی اروپاست، معامله می‌شود، در حالی که میانگین تخفیف آن در سال ۲۰۲۱، کمتر از ۲ دلار در هر بشکه بود. داده‌های ردیابی کشتی شرکت کیپلر نشان می‌دهد این تخفیف چشمگیر به نوبه خود منجر به افزایش شدید خرید نفت روسیه توسط آسیا و آفریقا و رکورد بالای واردات کلی نفت در هر دو قاره در سال ۲۰۲۳ شد. با وجود تلاش‌هایی که در همه مناطق برای کاهش اتکا به سوخت‌های فسیلی در سیستم‌های انرژی انجام می‌شود، عرضه نفت تخفیف‌دار توسط روسیه، احتمالاً باعث افزایش خرید نفت در آسیا و آفریقا در سال‌های آینده خواهد شد.

داده‌های ردیابی کشتی شرکت کیپلر نشان می‌دهد مجموع صادرات محموله‌های نفت و میعانات گازی روسیه از طریق دریا در سال ۲۰۲۳، به رکورد بالای ۲.۷۵ میلیارد بشکه رسید که ۴.۴ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایش داشت و با وجود کاهش حدود ۴۶ درصدی صادرات به اروپا، روی داد. رشد ۵۶ درصدی ارسال محموله‌ها به آسیا که اکنون بزرگ‌ترین بازار نفت روسیه است و افزایش ۱۴۴ درصدی فروش نفت روسیه به آفریقا، سقوط فروش به اروپا را جبران کرد.

هم‌برای آسیا و هم‌برای آفریقا، افزایش سالانه خرید نفت از روسیه در سال ۲۰۲۳، بزرگ‌ترین افزایش تاریخی بود که به افزایش کل واردات نفت و میعانات گازی به بالاترین رکورد در هر دو منطقه کمک کرد. ارسال محموله‌های بیشتر به آسیا و آفریقا همچنین سهم صادرات غیراروپایی روسیه را از کمتر از ۴۰ درصد در سال ۲۰۱۹، به رکورد ۷۳ درصد رساند و تضمین کرد که مسکو سال ۲۰۲۴ را با وابستگی بسیار کمتر از گذشته به بازارهای نفت غرب، آغاز کرده است.

عامل اصلی نفوذ روسیه به بازارهای واردات نفت آسیا و آفریقا، تخفیف‌های چشمگیر قیمت نفت از زمان آغاز تحریم‌های اروپا بود. گریدهای نفتی اصلی روسیه از سال ۲۰۲۲ با تخفیف‌های چشمگیر نسبت به قیمت برنت معامله می‌شوند.

علاوه بر تخفیف نفت اورال که از شمال روسیه ارسال می‌شود، صادرکنندگان همچنین قیمت نفت سوکول را که عمدتاً از خاور دور روسیه ارسال می‌شود، کاهش دادند و تخفیف بیش از ۱۳ دلار در هر بشکه نسبت به قیمت معاملات نقدی نفت برنت را ثبت کردند.

داده‌های کیپلر نشان می‌دهد چنین کاهش شدید قیمت‌ها در مقایسه با قیمت پایه نفت اروپا، علاقه زیادی به خرید در میان خریداران حساس به هزینه، به خصوص در چین و هند که مجموعاً ۴۸ درصد از کل جریان نفت روسیه در سال ۲۰۲۳ را تشکیل می‌دهند، برانگیخت.

روسیه سهم بازار صادرات نفت و سوخت خود را به آسیا و آفریقا در سال ۲۰۲۳ افزایش داد. مجموع خرید نفت روسیه توسط چین و هند، حدود ۳۰ درصد در سال ۲۰۲۲ و کمتر از ۱۵ درصد در سال ۲۰۲۱ بود. با این حال، در حالی که از نظر حجم، چین و هند مشتریان اصلی روسیه در سال ۲۰۲۳ بودند، چند کشور در سراسر آفریقا رشد سالانه بسیار چشمگیری در واردات نفت روسیه داشتند. غنا، لیبی، تونس و توگو همگی بیش از ۱۰۰ درصد رشد سالانه در واردات نفت روسیه در سال ۲۰۲۳ داشتند، در حالی که مراکش، سنگال و حتی نیجریه که تولیدکننده و صادرکننده نفت است هم در سال میلادی گذشته، رشد قابل ملاحظه در واردات نفت از روسیه نشان دادند.

طبق آمار کیپلر، برخی از حجم‌های واردات، رکوردهای قبلی را شکست. به عنوان نمونه، صادرات نفت

روسیه به غنا، به تنهایی در سال ۲۰۲۳ به بیش از ۱۶ میلیون بشکه رسید، در حالی که از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲، میانگین آن ۶۰۰ هزار بشکه در سال بود.

با توجه به اینکه مصر، لیبی، مراکش، نیجریه، سنگال و تونس در سال میلادی گذشته، ۱۰۹ میلیون بشکه نفت روسیه را وارد کردند، واضح است که آفریقا به صورت کلی، به سرعت به عنوان یک بازار کلیدی برای فروشندگان نفت روسیه ظاهر شده است.

به لطف شتاب اقتصادی قوی و روندهای جمعیتی مطلوب در چندین کشور آفریقایی، انتظار می رود این قاره به عنوان محرک اصلی رشد تقاضای جهانی انرژی در دهه های آینده باقی بماند. بر اساس گزارش بررسی آماری انرژی جهانی موسسه انرژی، بین سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲، مصرف نفت آفریقا ۲۱ درصد افزایش یافت.

آسیا و آفریقا ۷۸ درصد از رشد تقاضای جهانی نفت را از سال ۲۰۱۰ به خود اختصاص داده اند. این رشد نسبت به رشد ۲۸ درصدی ثبت شده توسط آسیا اقیانوسیه در مدت مشابه، عقب تر است، اما انتظار می رود در دهه های آینده، با افزایش جمعیت و کسب و کارهای رو به رشد این قاره، مصرف انواع انرژی افزایش پیدا کند.

بر اساس گزارش رویترز، بسیاری از نیازهای مصرف انرژی اضافی آفریقا ممکن است با افزایش های جدید و برنامه ریزی شده در منابع انرژی تجدیدپذیر، به ویژه در خانه ها و دفاتر مرتبط با شبکه های برق، برآورده شود. اما به نظر می رسد رشد شدید تعداد خودروهای منطقه، همراه با گسترش سریع شبکه های جایگاه های سوخت، افزایش مداوم تقاضای کلی نفت و سوخت را به همراه خواهد داشت و بنابراین بازار قابل اعتماد و رو به رشدی را برای صادرکنندگان نفت مانند روسیه تضمین می کند.